

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту

Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

назва кафедри

професор Сокольська Т.В.

підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

« 04 » листопада 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

(за матеріалами відділу соціального захисту населення соціально-гуманітарного управління виконавчого комітету Богуславської міської ради)

Виконала Лобунець Анастасія Романівна

прізвище, ім'я, по батькові, підпис

Керівник професор Сокольська Т.В.

вчене звання, прізвище, ініціали підпис

Рецензент

Ватаман С.Т. Обер

вчене звання, прізвище, ініціали підпис

Я, Лобунець Анастасія Романівна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2022

РЕФЕРАТ

Лобунець А.Р. «Державне регулювання системи соціального захисту населення (за матеріалами відділу соціального захисту населення соціально-гуманітарного управління виконавчого комітету Богуславської міської ради)»

В роботі досліджено основні поняття основи формування системи соціального захисту населення в сучасних умовах; визначено поняття та види державної допомоги в системі соціального захисту населення; особливості впровадження програм соціального захисту населення в сучасних умовах та на основі оцінки стану державного регулювання соціального захисту населення з'ясовано можливості покращення державнорегулювання програм соціального захисту населення.

Виявлено проблематику відсутності єдиного універсального підходу з виокремлення структури системи соціального захисту населення України та запропоновано вважати три складові системи соціального захисту населення: соціальна допомога, соціальні програми, соціальні послуги.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в роботі теоретичні положення, пропозиції та рекомендації становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес, сприятимуть удосконаленню напрямів державного регулювання сфери соціального захисту та виконанню програм соціального захисту населення в Україні. Одержані результати можуть бути використані та використовуються у науково-дослідній сфері як напрацювання для розв'язання та подальшого дослідження проблематики державного регулювання програм соціального захисту населення в Україні.

Розроблено рекомендації, щодо пріоритетних напрямів надання соціальних послуг населенню міста Богуслав: сталий розвиток системи надання соціальних послуг в місті через забезпечення адресного надання місцевих соціальних гарантій, їх урізноманітнення; поступове зростання якості надання соціальних послуг, з урахуванням встановлених державних соціальних стандартів; піклування про здоров'я, активне довголіття та

добробут людей похилого віку; налагодження ефективної співпраці з громадськими організаціями щодо надання якісних соціальних послуг мешканцям міста, що потребують підтримки; сприяння забезпеченню безперешкодного доступу маломобільних груп населення до об'єктів інфраструктури міста.

Кваліфікаційна робота магістра містить 99 сторінок, 2 таблиці, 4 рисунка, список використаних джерел із 72 найменувань, 1 додаток.

Ключові слова: державне регулювання, система соціального захисту населення, програма соціального захисту населення, соціальні послуги, державні соціальні стандарти.

ANNOTATION

Lobunets A.R. "State regulation of the system of social protection of the population (based on the materials of the department of social protection of the population of the social and humanitarian department of the executive committee of the Bohuslav City Council)"

The basic concepts of the work examines are the formation of the system of social protection of the population in modern conditions; definitions and types of state assistance in the system of social protection of the population are defined; peculiarities of the implementation of social protection programs of the population in modern conditions, and based on the assessment of the state of state regulation of social protection of the population, the possibilities of improving the state regulation of social protection programs of the population are clarified.

The problem of the lack of a single universal approach to distinguishing the structure of the social protection system of the population of Ukraine was identified and it was proposed to consider three components of the social protection system of the population: social assistance, social programs, and social services.

The practical significance of the obtained results is that the theoretical propositions, suggestions and recommendations formulated in the work are of both scientific and theoretical and practical interest, will contribute to the improvement of the directions of state regulation of the sphere of social protection and the implementation of programs of social protection of the population in Ukraine. The obtained results can be used and are used in the scientific research field as a basis for solving and further researching the problems of state regulation of social protection programs in Ukraine.

Recommendations have been developed regarding the priority areas of providing social services to the population of Bohuslav: sustainable development of the system of providing social services in the city by ensuring targeted provision of local social guarantees, their diversification; gradual increase in the quality of the provision of social services, taking into account the established state social standards; care for the health, active longevity and well-being of the elderly; establishment of effective cooperation with public organizations regarding the provision of high-quality social services to city residents in need of support; assistance in ensuring unimpeded access of the population groups with limited mobility to the city's infrastructure facilities.

The master's qualification work contains 99 pages, 2 tables, 4 figures, a list of used sources of 72 names, 1 appendix.

Keywords: state regulation, system of social protection of the population, program of social protection of the population, social services, state social standards.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.....	12
1.1. Теоретичні основи формування системи соціального захисту населення в сучасних умовах	12
1.2. Поняття та види державної допомоги в системі соціального захисту населення.....	18
1.3. Особливості впровадження програм соціального захисту населення в сучасних умовах.....	24
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.....	33
2.1 Оцінка стану державного регулювання системи соціального захисту населення.....	33
2.2. Закордонний досвід державного регулювання системи соціального захисту населення.....	42
2.3. Аналіз виконання програм соціального захисту населення за сприяння відділу соціального захисту населення соціально-гуманітарного управління виконавчого комітету Богуславської міської ради	47
Висновки до розділу 2	58
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ	60
3.1. Удосконалення державного регулювання системи соціальних пільг.....	60
3.2. Участь держави у забезпеченні виконання програм соціального захисту населення	69

3.3. Напрями покращення Програми соціального захисту населення м. Богуслав	74
Висновки до розділу 3	86
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	92
ДОДАТОК А	99

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранник Л.Б. Соціальний захист громадян: Навч. посібник. Дніпропетровськ: Дніпропетровська державна фінансова академія. 2010. 276 с.
2. Бендасюк О. Державне управління соціальним захистом населення в умовах ринкової економіки. Галицький економічний вісник. 2010. №1 (26). С. 123-126.
3. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. / Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015. Національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця. К.: НВЦ НБУВ, 2010. 232 с.
4. Бондарук Т.Г., Бондарук І.С. Методичні основи визначення стану економічної безпеки пенсійного забезпечення. Економіка України. 2013. № 10. С. 81-95.
5. Все про соціальну роботу: Навчальний енциклопедичний словник-довідник. / За науковою ред. д.с.н., проф. В.М. Пічі. Вид 2-ге, виправлене, перероблене та доповнене. Львів: «Новий Світ-2000», 2011. 616 с.
6. Геєць В.М. Довіра як елемент соціального капіталу в економічному розвитку України. Екон. теорія. 2016. №3. С. 7-19.
7. Дараганова Н.В. Розмежування понять «соціальний захист» а «соціальне забезпечення». Юридична наука, 2012. №8. С. 46-51.
8. Державна політика в соціогуманітарній сфері: підручник / за заг. ред. В.А. Скуратівського, В.П. Трощинського. К.: НАДУ, 2010. 284 с.
9. Добрева Н., Борщук Є., Корецька Т. Концептуальні основи формування соціальної політики в сучасних умовах функціонування економічної системи України. Ефективність державного управління: зб. наук. праць. Львів, 2015. Вип. 44. С. 73-79.
10. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. С. 150.

11. Жуковська А.Ю. Соціальна і гуманітарна політика: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 250 с.
12. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці" від 28.12.2014 №77 – VIII.
13. Закон України «Про внесення змін та визначення такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України" від 28.12.2014 №76-VIII.
14. Закон України «Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей» № 745-III: офіц. вид. станом на 21 лют. 2014 р.. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 12. Ст. 187.
15. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” № 2017-III: офіц. вид. станом на 5 жовт. 2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. №48. – Ст. 409, 983-990.
16. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" № 1533-III: офіц. вид. станом на 2 берез. 2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 22. Ст. 171.
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" № 1105-X: офіц. вид. станом на 23 вересня 1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 46-47. Ст. 403.
18. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" № 2240-III: офіц. вид. станом на 18 січ. 2001 р.// Відомості Верховної Ради України. 2001. № 14. Ст.71.
19. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». № 2464-VI: офіц. вид. станом на 08 лип. 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. №2-3. Ст.

11.

20. Закон України «Про прожитковий мінімум» № 966-XIV: офіц. вид. станом на 15 липня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 38. Ст. 348.

21. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». Відомості Верховної Ради України. 1992. №15. Ст. 190.

22. Закон України «Про соціальні послуги» // Відомості Верховної Ради України. 2003. №45. Ст. 358.

23. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-IV: офіц. вид. станом на 9 лип. 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 49-51. Ст. 376.

24. Звягільський Ю.Л. Рівень заробітної плати – індикатор ефективності програми економічних реформ. Економіка України. 2013. № 9. С. 73-84.

25. Коваль О.Я. Реформування пільг і привілеїв в Україні – наближення до європейських стандартів. Львів: Галицький друкар, 2019. 216 с.

26. Колот А.М. Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку: Монографія. КНЕУ, 2010. 251 с.

27. Константинов О.О. Основні підходи до реалізації сучасних механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіону в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2014. № 12. URL: [http:// www.dy.nayka.com.ua](http://www.dy.nayka.com.ua).

28. Константинов О.О. Оцінка реалізації механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіону/ Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. № 12. URL: www.dy.nayka.com.ua.

29. Константинов О.О. Наукові засади державного управління соціально-економічним розвитком регіону. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 20. С. 99-100.

30. Константинов О.О. Аналіз сучасних напрямів державного

управління соціально-економічним розвитком регіону. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 21. С. 119- 122.

31. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96- ВР. Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. Ст. 141.

32. Корецький Ю.М., Корецька Т.К. Регіональні особливості реалізації соціальної політики. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. . Вип. №19. Луцьк, 2017. С. 103-111.

33. Лисяк Л.В. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні: проблеми та перспективи. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». 2017. Вип. 11 (1). С. 23-30.

34. Лопушняк Г.С. Державна соціальна політика як передумова економічного розвитку України: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 372 с.

35. Маршавін Ю.М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу: Монографія. К.: Альтерпрес, 2017. 396 с.

36. Михайловська І.М., Неліпович О.В. Система соціального захисту населення в Україні: сутність, основні складові та напрями вдосконалення. Вісник Хмельницького національного університету. Т.4. Економічні науки. 2019. № 6. С. 255-260.

37. Моніторингові оцінювання соціального захисту населення. НАН України. Інститут регіональних досліджень НАН України: за наук. ред. д- ра екон. наук, проф. Я.О. Побурка . Львів, 2016 .138 с.

38. Павлова Л.О. Політико-економічний аналіз системи соціального захисту населення в Україні: дис...канд. екон. наук: 08.00.01 / Павлова Любава Орестівна; Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2015. 230 с.

39. Панченко М.М. Соціальна сфера і соціальна політика та їх співвідношення в аспекті державного управління соціальною сферою. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. Вип. 1 (37). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. С. 180-183.

40. Постанова КМУ "Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг" від 01.10.2019. № 505.

41. Про соціально-економічне становище України за січень 2022 року. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

42. Програма соціального захисту населення міста Богуслав на 2020-2021 роки, затверджена рішенням Богуславської міської ради від 28.10.2019. №80/12.

43. Регіональна цільова програма соціального захисту населення на 2020-2021 рр., затверджена рішенням Київської обласної ради від 21.11.2019 №31/7.

44. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи: навч.-наук. вид.; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. К.: Львів: НАДУ, 2019. 368 с.

45. Руженський М.М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України: Монографія.: ПІК ДСЗУ, 2018. 317 с.

46. Соціальне партнерство» на 2022-2024 роки. URL: https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_skhvalennya_proyektu_misko_tsilovo_programi_s_otsialne_partnerstvo_na_2022-024_roki/umejpnevol_kmda_1685.pdf

47. Скуратівський В.А. Основи соціальної політики. К.: МАУП, 2012. 94 с.

48. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: Монографія / А.М. Колот, О.А. Грішнова та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2017. 501 с.

49. Соціальний захист населення України: Монографія / авт. кол.: І.Ф. Гнибіденко, М.В. Кравченко, О.Р. Новікова та ін.; за ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2019. 184 с.

50. Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану та останні зміни у цій сфері. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21778.html>
51. Стельмащук Ю. Державне регулювання розвитку соціально-гуманітарної сфери: термінологічний інструментарій. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 20. С. 93-97.
52. Стельмащук Ю. Особливості зарубіжного досвіду реалізації соціально-гуманітарної політики Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «Управління». 2016. Вип. 3. С. 174-184.
53. Стельмащук Ю. І. Напрями удосконалення національної системи соціального захисту населення в умовах економічних перетворень. 2016. № 19 (32). – С. 75-79
54. Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану та останні зміни у цій сфері. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21778.html>
55. Туленков М.В., Шайгородський Ю.Ж. Політика соціального захисту: Монографія. К.: Центр соціальних комунікацій, 2017. 184 с.
56. Чернюк Л. Інфраструктура: її сутність та роль у забезпеченні економічного зростання. Зб наук. праць Вінницького нац. аграр. ун-ту. Вип.4 (55). Т. 2. 2017. (Серія: економічні науки). С.89-196.
57. Хома Н.М. Моделі соціальної держави: світовий та український досвід: Монографія. К.: Видавництво «Юридична думка», 2018. 592 с.
58. Ярова Л. Система соціального захисту у країнах Центральної і Східної Європи. Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації. 2015. №1. С. 122-126.
59. Яременко О., Саленков А. Соціальні гарантії та інституційна рівновага в економіці. Економічна теорія. .2018. №3. С. 54-62.
60. Abramov L.K., Azarova T.V., Target programs and mechanisms to ensure transparency in the process of their implementation. Kirovograd: ISCM, 2010. 100 p.
61. Anker R., Chernyshev I., Egger Ph. et al. Measuring Decent Work with Statistical Indicators. Policy Integration Department, Statistical Development and

Analysis Group International Labour Office / R. Anker- Geneva, 2008. - 83 p.

62. Didenko N. Europe 2020 and the Eastern partnership: focus on education, training, youth and employment. Eastern partnership and Europe 2020 strategy: Visions of leading policymakers and academics. Luxemburg Publications Office of the European Union. 2012. P.125-132.

63. Furnis N. The Case of the Welfare State / N. Furnis, T. Tilton. Blomington University Press, 1977. P. 56-58.

64. George V., Wilding P. Ideology and Social Welfare. London: Routledge, 1999. 172 p.

65. Hantrais L. Social policy in the European Union. Palgrave Macmillan / L. Hantrais. Basingstoke, 2007. 289 p.

66. Holzman R., Hinz R. Old-age income support in the 21st century: an international perspective on pension systems and reform, Washington : The World Bank, 2005. 246 p.

67. Holzmann R. Linking Pension Reform to Labour and Financial Market Reforms: An introduction / R. Holzmann // Pension Reform in Southeastern Europe: Linking to Labour and Financial Market Reform. 2019. P. 9-26.

68. Koch M. From generosity to sustainability. The Austrian pension system. Options for its reform / M. Koch, C. Thimann Washington : IMF, 2013. 500 p.

69. Leonard E. European Sectoral Social Dialogue: An Analytical Framework / E. Leonard // European Journal of Industrial Relations. Vol. 14. 2018. № 4. -401-419 p.

70. Mailand M., Due J. Social Dialogue in Central and Eastern Europe: Present State and Future Development. European Journal of Industrial Relations. 2014. Vol. 10. № 2. 179-197 p.

71. Mishra R. Society and Social Policy. London: MacMillan, 1981. 134 p.

72. Titmuss R. Social Policy. London: Allen&Unwin, 1974. 218 p.